I.SiYASAL VE SOSYAL BiLiMLER ULUSAL ÖGRENCi KONGRESi

22-23-24-25 NiSAN 2010,ANKARA

SANAYiLESME YOLUNDA ATILAN ADIMLAR SONUCU TÜRKiYE'DE KIRSAL KESiMiN TARIMDAN TASFiYESi VE KIZIKSA KASABASI ÖRNEGi

MUSTAFA GÜMÜŞ

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

ÇALIŞMA EKONOMİSİ VE ENDÜSTRİ İLİŞKİLERİ BÖLÜMÜ

BURSA,2010

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ BÖLÜM

TARIM

1.1.Tarım Nedir?

"Toprağı ve tohumu kullanarak, bitkisel ve hayvansal ürünler üretmek ve bu ürünlerden daha değerli mamuller elde etmek için yapılan ekonomik faaliyettir." [1]

"İnsanların toprağı işleyerek ekme ve dikme yoluyla ondan ürün elde etmesi faaliyetine de tarım denilmektedir"

Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisine göre insanoğlunun en temel ihtiyacı, fiziksel ihtiyaçlarıdır. İnsanlar öncelikle karnını doyurmalıdır. Bu noktada karnını doyurma göz önüne alındığında Cumhurbaşkanı ile bir işçinin arasında hiçbir fark yoktur.

Peki? İnsanlar karnını nasıl doyuracaklar, ne yiyecekler, ne içecekler bu ihtiyaçlar karşısında insanoğlu tarımla uğraşmaya başlamıştır.

Doğada hazır bulduğu yiyeceklerle yaşamını sürdüren insanoğlu, toplumsal gelişimin belirli bir aşamasında tarımı keşfetmiş ve bu şekilde hazır bulamadığı veya tükenen ürünleri üretmeye başlamıştır.

1.2. Tarım Tarihine Genel Bir Bakış

Tarım tarihi insanlık tarihi ile başlar. İlk insandan günümüze tarım sektörü, üretim faaliyetleri ve toprak mülkiyeti açısından birçok evre geçirmiştir.

Toplayıcılık ve avcılık ile başlayan tarımsal faaliyetler teknoloji ve bilginin kullanıldığı uzmanlaşmış planlı işletmeciliğe kadar birçok değişim göstermiştir. Ortaçağda başlayan ferdi mülkiyetçilik, endüstri devrimi ve tarımda modern tekniklerin kullanılması, kooperatifleşme hareketleri, tarımsal üretim fazlalığından kaynaklanan sorunlar ve uluslar arası ticaret anlaşmalarının koyduğu kısıtlarla tarım tarihsel bir süreç yaşamıştır. Bu süreç tarımın birincil sektör olma özelliğini kaybederek devam etmektedir.[2]

---

[1] TUİK, **Tarım İstatistikleri**, Ankara, Haziran 2008

[2] **T.C. Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı, Osmanlıdan Günümüze Tarım ve Tarıma Hizmet Veren Kurumların Teşkilatlanma Süreçleri**, Ankara, Mayıs 2004

Ülkemizde ise tarımsal faaliyetler, bölgenin iklim çeşitliliği nedeniyle çok çeşitli alanlarda yoğun bir şekilde yapılmıştır., Asurlar, Hititler, Selçuklular, Anadolu Selçuklular ve Osmanlılar tarımla en yoğun biçimde uğraşan uygarlıkların başında gelir.

Eski bir coğrafya olan Anadolu'da, eski dünyanın ticaret merkezi olmasının da verdiği canlılıkla, çok çeşitli tarımsal faaliyetler eski devirlerden beri sürdürüle gelmiştir.

Selçuklular ve Osmanlılar döneminde toprakların mülkiyeti devletin olmuş ve kullanma hakkı kişilere verilmiştir. Özellikle Osmanlılardaki toprak düzeni, tarımsal faaliyetlere önemli ölçüde yön vermiştir. Bu dönemde tarım politikaları, askeri varlığın oluşturulması, vergilerin toplanması ve büyük şehirlerin gıda ihtiyacın karşılanması amaçlarına hizmet etmiştir.[3]

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE'DE TARIM

2.1 Türkiye'de Tarıma Genel Bir Bakış

Türkiye'de tarım genel ekonomiye ve ülke sanayine önemli katkılar yapan, nüfusun önemli bir bölümünün yaşadığı yere ve toprağa bağlı olduğu bir sektördür.

Tarım ve hayvancılığın Türkiye'de sosyal ve ekonomik açıdan ***hayati*** bir önemi vardır. Türkiye'de tarım, milli gelire ve istihdama katkısının yanı sıra, diğer sektörlere iş gücü, sermaye ve hammadde sağlamasıyla, sanayi mallarına pazar oluşturmasıyla, ihracatla ülkeye döviz kazandırıp, ekonomideki problemli dönemlerde şokların etkisini azaltmasıyla, son derece önemli ve stratejik bir sektördür.

Ancak, uzun yıllar ekonominin temel unsuru olan tarım sektörünün, Türkiye ekonomisi içindeki azalan nispi payını, son yıllarda gelişme önceliği gösteren sanayi, ticaret ve hizmetler sektörlerine bırakmıştır.[4]

Tarımın Türkiye ekonomisindeki önemi nispi olarak azalmış olmakla birlikte, yurtiçi gıda gereksiniminin karşılanması, sanayi sektörüne girdi temini, ihracat ve yarattığı istihdam olanaklar açısından hâlâ büyük önem taşımaktadır.

---

[3] Prof. Dr. Fatih YAVUZ, **Türkiye'de Tarım**, Ankara, Aralık 2005

[4] DP Tarım Komisyonu, **DP'nin Türk Tarımına Bakışı Sorunlar ve Çözüm Önerileri**, Ankara, Haziran 2007

Öte yandan tarım, hızla artan nüfusun sağlıklı ve dengeli beslenebilmesine, sağlıklı nesillerin yetiştirilmesine, çevrenin ve biyolojik çeşitliliğin korunmasına olan katkılarından dolayı da, sadece tarımda çalışanları değil, tüm nüfusu yakından ilgilendirmektedir.

2.2 Belgelerle ve İstatistiklerle Türk Tarımı

İstatistiksel bir bakış açısıyla tarım incelendiğinde net sonuçlar çıkartılamasa da ortalama bir tahmin yürütülmektedir

Cumhuriyet öncesi ve sonrasıyla bir tarım ülkesi olan Türkiye 2000 li yıllara geldiğinde ne durumda Türk çiftçisi ne ekiyor ne kazanıyor bir bakalım.

Tablo1) Tarım ve Orman Alanları

12.1 Tarım ve orman alanları - Agricultural land and forest area **(Bin hektar** - Thousand hectare)

	2003	2004	2005	2006(1)	2007
Tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin alanı					
Area of cereals and other crop products	22 554	23 066	23 024	22 131	21 164
Ekilen alan - Sown area	17 563	18 110	18 148	17 440	16 945
Nadas - Fallow land	4 991	4 956	4 876	4 691	4 219
Sebze bahçeleri alanı - Area of vegetable gardens	818	805	806	853	815
Bağ alanı - Area of vineyard	530	520	516	513	485
Meyveler, içecek ve baharat bitkileri alanı					
Area of fruits, beverage and spices crops	1 501	1 558	1 598	1 670	1 671
Zeytin ağaçlarının kapladığı alan					
Area of olive trees	625	644	662	712	753
Daimi çayır ve mera arazisi					
Permanent meadow and pasture(2)	14 617	14 617	14 617	14 617	14 617
Orman alanı - Forest area	20 703	21 189	21 189	21 189	21 189

(1) 2006 yılından itibaren Avrupa Birliğinin faaliyetlere göre Ürünlerin İstatistiki Sınıflaması (FÜS 2002) kullanılmaya başlanmıştır.
(2) 2001 Genel Tarım Sayımı, Köy Genel Bilgi Anketi sonucudur.

(1) Statistical Classification of Products by Activity in European Economic Community (CPA 2002) has been using for crop products since 2006.
(2) 2001 Census of Agriculture, results of Village Information Survey.

*[**Türkiye İstatistik Kurumu, Türkiye İstatistik Yıllığı,2008,Ankara]**

Tablodan da anlaşılacağı üzere ülkemizde tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin ekim alanı yirmi iki buçuk milyon hektarlık bir alana tekabül etmektedir. Buna göre ülkemiz arazisinin ortalama olarak % 36 'sı ekili-dikili alan, % 32'si çayır ve otlak, % 26 'sı orman ve % 6'sı diğer alanlar (yerleşim birimleri , tarıma elverişsiz çıplak kayalıklar gibi) dır.

Son yıllara baktığımız da 2006 ve 2007 dönemlerinde ekilebilecek alanlarda bir azalma söz konusu olmaktadır. Bunun nedeni ise merkezi yerleşkelere yakın yerlerde ki tarım topraklarını, tasfiye edilen tarım çalışanları ev, bina, depo ya da kiralama yoluna giderek arazilerini tarım dışı kullanmaktadır. Bunun yanı sıra alt yapı sorunundan kaynaklanan

taşan kanalların da arazileri kullanamaz hale getirmesi de göz ardı edilmemelidir. Bu nokta da miras paylaşımlarında tarım da çalışmayacak kişilere bırakılan miras sonucu arazilerin kullanılmaması da göz ardı edilmemelidir.

***[Foto 1,2) Taşan derelerin ve kanalların tarım arazilerine zarar vermesi, Kızıksa, Mart 2010]**

Faruk YÜCEL Türkiye Ziraat Odaları Birliği Başkanı. 3 Nisan 1999 da, İZMİR de tarım alanlarının azalmasıyla ilgili bir açıklama yapıyor.

"İşlenen tarım alanları 1999 yılı itibarıyla 1970'e göre 653.000 hektar azalmıştır. Türkiye'de tarım değil, tarım ürünleri ithalâtı destek görmektedir."

Tablo2) Seçilmiş tarla ürünleri üretimi

12.2 Seçilmiş tarla ürünleri üretimi - Selected field crop production **(Ton** - Tons)

	2003	2004	2005	2006	2007
Toplam - Total	52 816 026	56 750 225	59 951 494	58 275 574	50 018 060
Buğday - Wheat	19 000 000	21 000 000	21 500 000	20 010 000	17 234 000
Mısır - Maize	2 800 000	3 000 000	4 200 000	3 811 000	3 535 000
Çeltik - Rice in the husk	372 000	490 000	600 000	696 000	648 000
Pirinç - Rice	223 200	294 000	360 000	417 600	388 800
Arpa - Barley	8 100 000	9 000 000	9 500 000	9 551 000	7 306 800
Patates - Potatoes	5 300 000	4 800 000	4 090 000	4 397 305	4 246 207
Nohut - Chick pea	600 000	620 000	600 000	551 746	505 366
Mercimek - Lentils	540 000	540 000	570 000	622 624	535 181
Ayçiçeği - Sunflower	800 000	900 000	975 000	1 118 000	854 407
Tütün - Tobacco	112 158	133 913	135 247	98 137	74 584
Şeker pancarı - Sugar beet	12 622 934	13 517 241	15 181 247	14 452 162	12 414 715
Pamuk (kütlü) - Cotton (raw)	2 345 734	2 455 071	2 240 000	2 550 000	2 275 000

***[Türkiye İstatistik Kurumu, Türkiye İstatistik Yıllığı,2008,Ankara]**

Bu tabloda tarla ürünlerinin üretimi ele alınmıştır.2003-2007 yılları arası üretilen tarla ürünlerinin toplamına bir bakıldığında dalgalanmalar görülmektedir. Nüfusun artmış

olmasına rağmen üretimde giderek azalma görülmektedir. *"Ülkemiz 1970'lere kadar kendi kendini doyurabilen 7 ülkeden biriyken şimdiki durumu ise gözler önündedir."*

Buradan da yola çıkarak kendi karnını doyuramayan bir Türkiye desek hata yapmış olmayız. Üretemediğimiz ya da ürettirilmeyen kısmını zorunlu ve maliyetli olarak dışarıdan ithal ettiğimiz ortaya çıkmaktadır. Bu tablodan giderek az yediğimiz anlamı değil giderek az üretip çok ithal ettirildiğimiz sonucu ortaya çıkmaktadır. Nüfus % 56,8 artarken, Hububat üretimi ancak % 30,5 artmıştır.

Bu tablodan buğday incelendiğinde üretimin giderek düştüğü görülmektedir.***"Dünya tahıl ticaretinin % 80'ini elinde bulunduran ABD, bugün dünyanın büyük kısmının yediği ekmeği sağlayan ülke durumundadır."*** Bizler de bu ülkelerin içindeyiz. Şimdi bu oranların neden giderek azaldığını daha iyi anlar hale gelmekteyiz. Ekmeğini bile dışarıdaki buğdaydan yapmak zorunda kalan Anadolu insanı için bu kabullenemez bir durumdur.

Peki, bu oyunun biraz tarihini inceleyelim.

Tarih 12 Kasım 1956. IV. Menderes Hükümetinin dönemi. Tarım bakanı Esad Budakoğlu.[5]

Tarım Anlaşması İmzalayanlar; Türkiye ve ABD

Anlaşmanın Koşulları; ABD'nin Türkiye'ye 46,3 milyon dolarlık buğday, arpa, mısır, dondurulmuş et, konserve, sığır eti, don yağı ve soya yağı (yani Türkiye'nin temel tarım ürünleri) satması kararlaştırılmıştır.

Türkiye'nin yetiştirdiği ve anlaşmada adı geçen ya da benzeri ürünlerin Türkiye'den yapılacak ihracatı, ABD tarafından (!) denetlenecektir.

Türk ve Amerikan hükümetleri, Türkiye'de Amerikan mallarına karşı talebi artırmak için (!) birlikte hareket edeceklerdir.[6]

Tarih:9 Ocak 1998.ANAP-DSP-DTP ile ANASOL-D hükümeti dönemi.

Tarım Ürünleri Sözleşmesini İmzalayanlar; Türkiye ve ABD

---

[5] İbrahim Sertkaya, **Adnan Menderes**,2007,İstanbul

[6] **TÜRKİYE'DE VE DÜNYADA TARIM VE HAYVANCILIK, Not: Metin Aydoğa'nın eserlerinden yararlanılarak.**

Anlaşmanın Koşulları; Türkiye'de başta et olmak üzere AB'de sübvanse edilen tarım ürünlerinin sıfır gümrükle ithal edilmesini kabul etmiştir.

Not: O günlerde deli dana hastalığı Avrupa'yı kasıp kavuruyordu. O günlerde sözleşmeye tepkiler çığ gibi büyüyor. Ancak yapılabilecek hiçbir şey yok.

*"Bu kararnameyi bakanlar ya okumadan imzaladılar ya da belli kesimlerden para yediler. Başka açıklaması yok."*açıklaması geliyor bu konuyla ilgili **Tikveşli Yönetim Kurulu Başkanı Doğan VARDARLI'** dan.

Yukarıda iki anlaşmadan da görüleceği üzere Atatürk Cumhuriyetinin ve onun değerlerinin izine günümüzde rastlamak imkânsız gibi duruyor. Ulu önderin dediği gibi, "***Memleketin dâhilinde iktidar sahibi olanlar gaflet ve dalalet ve hatta hıyanet içerisinde bulunabilirler***." Sonuç olarak bu iki anlaşmada halen yürürlüktedir.

Peki, gelişmiş ülkeler az gelişmiş ülkeleri nasıl bağımlı hale getirirler?Bir de bunu inceleyelim.

İlk Adım; ABD ve AB ülkeleri tarafından önce 'ihracata dayalı kalkınma' modeli önerilir.

İkinci Adım; Dünya Bankası tarafından Kalkınmanın tek çıkar yolunun dış pazarlara açılmak olduğu, Kalkınmanın ancak ihracat ile mümkün olduğu söylenir.

Üçüncü Adım; İhraç edilecek malların üretimi için başlangıçta duyulan gerekli kredi Dünya Bankası tarafından verilir.

Dördüncü Adım; Dünya Bankası ve IMF tarafından, Devlet destekleme alımlarının Gübre sübvansiyonlarının Düşük faizli kredi uygulamalarının kaldırılması şartı dikte edilir ve tarım kendi kaderine terk edilir.

Beşinci Adım; Alınan krediler genelde amacına uygun (üretime yönelik olarak) kullanılmaz.

Altıncı Adım; Üretime yönelik kullanım olmayınca sanayileşme olmaz, Sanayileşme olmayınca Millî tarım üretimi de kısa sürede gerilemeye başlar.

Yedinci Adım; Millî tarım üretimi de kısa sürede gerilemeye başlayınca, İhracat yaparak zengin olma hayalleri kuran devlet, hem sanayileşemez, hem de kendi nüfusunu besleyemez hale gelir

Sekizinci Adım; Eskiden dışarı tahıl satarken, dışarıdan tahıl almaya başlayan ülkeler dışarıya önemli miktarda kaynak aktarmaya başlarlar.

Dokuzuncu Adım; Son adımda devlet borcunu ödeyemez ve borç ödemek için para aramaya başlar ve borçlanır.

Konuyla ilgili çarpıcı bir açıklama da Beyaz Saray tarafından yapılmıştır. ***"ABD'nin yiyecek silâhı Arap petrol kartellerinin elindeki 'Petrol silâhı' ile boy ölçüşecek durumdadır."*** Henry Kissinger, Dış işleri Bakanı, Beyaz Saray Danışmanı.[7]

Tablo3) Tarım faaliyetlerinde istihdam edilen nüfus.

12.13 Tarım faaliyetinde istihdam edilen nüfus
Employed population in agriculture
[12 ≥ yaş - age]

	1975	1980	1985	1990	2000
Toplam nüfus - Total population	40 347 719	44 736 957	50 664 458	56 473 035	67 803 927
İktisaden faal nüfus Economically active population	17 383 828	18 522 322	20 556 786	23 381 893	25 997 141
Tarım kesimindeki iktisaden faal nüfus Economically active population in agriculture	11 694 513	11 104 501	12 118 533	12 547 796	12 576 827
Tarla ziraatı ve hayvancılık Agriculture and animal husbandry (1)	11 650 986	10 993 899	12 037 883	12 460 073	12 527 284
Ormancılık ve tomrukçuluk Forestry and logging	28 850	91 137	58 433	65 908	27 941
Balıkçılık ve süngercilik Fishing and sponge-gathering	14 677	19 465	22 217	21 815	21 602
İktisaden faal tarımsal nüfusun toplam faal nüfusa oranı - Percentage of the economically active population in agriculture to total economically active population (%)	67	60	59	54	48
1000 dekar tarımsal amaçlı alana düşen tarımda iktisaden faal nüfus (Kişi) - Economically active population in agriculture per 1000 decar agricultural land (Person)	42	39	44	45	48
Tarımda iktisaden faal nüfus başına düşen tarımsal amaçlı alan (Dekar) - Agricultural land per economically active population in agriculture (Decar)	24	26	23	22	21

(1) Kara avcılığı, tuzakçılık ve av hayvanları üretimini de kapsar. (1) Includes shore hunting, trapping and also hunting animals production.

[*Türkiye İstatistik Kurumu, Türkiye İstatistik Yıllığı,2008,Ankara]

Peki, kendimiz kendi tarım alanlarımızı kullanamadıkça, kendi yiyeceğimizi üretemedikçe ithal ettikçe bu durumu kurtarmak yerine sanayileşmeye adım attıkça tarım da çalışan nüfus sayısının artması yâda korunması hayalcilik olmaktan öteye geçmez.

[7] **TÜRKİYE'DE VE DÜNYADA TARIM VE HAYVANCILIK, Not: Metin Aydoğa'nın eserlerinden yararlanılarak.**

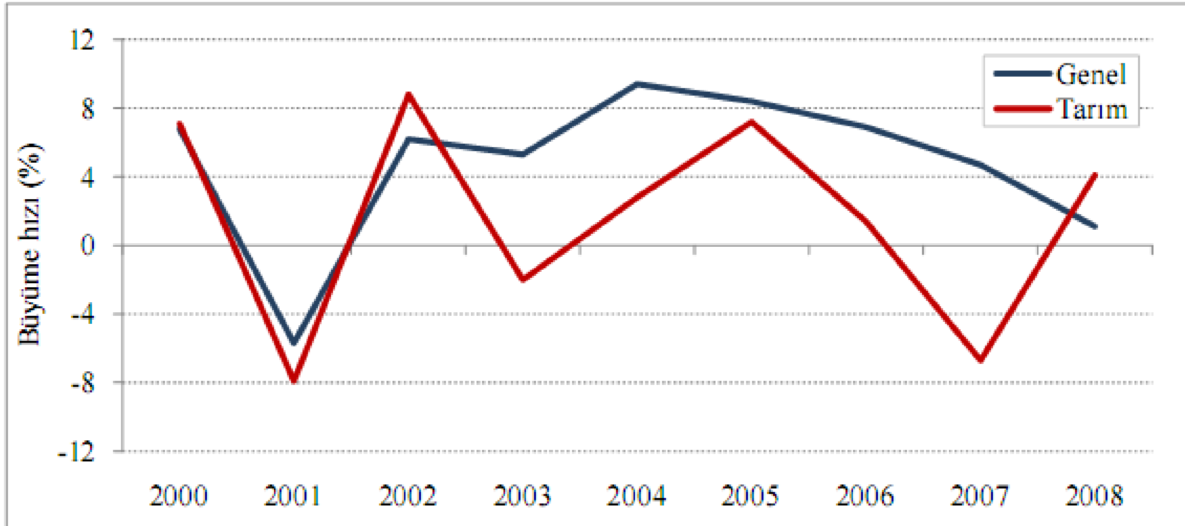
Nitekim tablodan da anlaşılacağı üzere tarımsal nüfusun toplam nüfusa oranına baktığımız da 1975 de %67 iken 2000 de %48 e düşmüş 2008 de ise %25 e kadar gerilemiştir. Tarım da çalışan bireyler sanayileşme yolunda atılan adımlar sonucunda fabrikalarda mavi yakalı işçi statüsüne geçmiştirler. Arkalarında deden, babadan kalma mirası terk ederek. Bu güne kadar patron ve işçi, kendisi olan tarım çalışanı bu günden itibaren yevmi yeli işçi olmuştur. Göçe zorlanan bireyler şehirler de sosyolojik vakalara sebep olmuşlardır.

2.3.2000'li Yılların Tarım Politikaları ve Tarımdan Tasfiye

Atatürk döneminden sonra iktidarlarımız Tarıma, Atanın mirasına sahip çıkamadıklarını gördük. Yapılan anlaşmalar olsun uygulanan politikalar olsun tarımın hep göz ardı edildiğini ortaya çıkarmaktadır.

Peki, günümüzde durum nasıl? Son dönemde tarım nereye doğru gidiyor küreselleşen dünyada kendine yer edinebiliyor mu daha detaylı inceleyelim.

Tablo4) Genel ve Tarım Sektörü Büyüme Hızı

[* **Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü, Ekonomik Göstergelerle Türkiye'de Tarım, Ağustos 2009,Ankara]**

2000'li yılların başından beri uygulanan IMF-Dünya Bankası dayatmalı tasfiye politikaları tarım sektöründe istikrarsızlığa yol açtı. 2003-2008 yıllarını kapsayan dönemde tarımın büyüme hızı Türkiye ekonomisinin büyüme hızının altında kaldı.

İstihdamın halen %25'ini sağlayan Tarım sektörü, son zamanlarda içinde bulunduğu zor durum giderek artmaktadır.

Üvey evlat muamelesi gören tarım, üretimden – finansmana çok ciddi sorunlarla baş başa bırakıldı. Bazı belli başlı ürünlerde son dönem iktidarlar zamanındaki gelişmelere birlikte göz atalım;

Tablo 5)2002-2008 arası bazı ürünler de fiyat artış oranları

Ürün (TL / Kg)	2002	2008	Artış
Buğday	0,26	0,50	%92,3
Ayçiçeği	0,460	0,765	%66,3
Pamuk	0,800	0,650	- %18,75
Şekerpancarı	0,074	0,108	%45,9

[*Türkiye Ziraatçılar Derneğinin yaptığı çalışma ve istatistiklerden de yararlanarak,]

Buğday – pamuk – ayçiçeği – şeker pancarı gibi temel bazı ürünlerdeki artışlara ve gelişmelere bakalım;

7 yıllık bu artış oranlarına karşın, Amonyum nitrat gübre aynı sürede **%184,** üre **%208,** DAP **%131**, mazot **%96** ve sulama ücretleri **%190** oranında artış göstermiştir.

7 yıllık sürede mazot – gübre – sulama gibi temel girdileri ortalama %150'nin üzerinde artan söz konusu ürünlerin fiyat artışları bunun çok aşağısında kalmıştır.[8]

Bu da açıkça göstermektedir ki iktidar bir önceki iktidarların politikalarına ve anlaşmalarına sadık kalmış. Bu Türk çiftçisinin ve tarımla uğraşan köylü kesimin acı gerçeğidir. Yapılan araştırmalar ve incelemeler Türk çiftçisinin tarım politikalarından memnuniyetsiz olduğunu göstermektedir.

Bunun yanı sıra buğday ticaretinde da yapılan araştırmaların da aynı sonucu göstermekte olduğunu görmekteyiz. Şöyle ki 2002 den bu yana buğday üreticisine gün yüzü görmemiştir. Türk çiftçisi koalisyonlar da olsa eski günlerini aramaktadır.

[8] Ufuk Söylemez, **Krizde Türk Tarımı**,2008

Tablo6)Türkiye'nin Buğday Dış Ticareti

Yıllar	İhracat		İthalat		İhracat - İthalat Miktarı (Ton)
	Miktar (Ton)	Değer (1000$)	Miktar (Ton)	Değer (1000$)	
1999	1.864.702	190.525	1.613.025	185.897	251.677
2000	1.782.048	196.308	963.668	126.143	818.380
2001	1.117.969	136.225	346.827	49.621	771.142
2002	55.329	9.781	1.116.575	150.471	-1.061.246
2003	938	401	1.846.283	277.542	-1.845.345
2004	863	359	1.050.873	219.313	-1.050.010
Toplam	4.821.849	533.599	6.937.251	1.008.987	-2.115.402

[*Türkiye Ziraat Odaları Birliği, Buğday Raporu, Mayıs 2005]

Tablo dikkatlice incelendiğinde 2002 yılının ihracat ve ithalat rakamları durumu özetlemektedir.2001 yılında 1 milyon ton ihraç edilirken 2002 de 55 bin tona düşmüştür. Aynı şekilde 2001 de 346 bin ton ithal edilirken 2002 de 1 milyon ton dışarıdan ithal edilmiştir.

Bunların dışında;

- 2002 yılında 1 kg. pamukla 1 litre mazot alabilen üretici, 2008 yılında 4,3 kg. pamukla ancak 1 litre mazot alabilmiştir.
- 1 dekar şekerpancarı alanını sulayabilmek için 2002 yılında 503 kg. şekerpancarı gerekirken, 2008 yılında 948 kg. şekerpancarı gerekmiştir.
- 2002 yılında 1 kg. ayçiçeği ile 2 kg. üre gübresi alınabilirken, 2008 yılında 0,5 kg. üre gübresi alınabilmiştir.
- 2002 yılında 1 kg. buğdayla 0,73 kg. DAP gübresi alınabilirken, 2008 yılında 1. kg. buğday ile 0,28 kg. DAP gübresi alınabilmiştir.[9]

---

[9] Ufuk Söylemez, **Krizde Türk Tarımı**,2008

Tablo7) Ana sektörlere göre ihracat oranları

	Tarımın Toplam İhracat İçindeki %Payı	Sanayinin Toplam İhracat İçindeki % Payı
1997	**9,0**	**88,8**
1998	**8,7**	**89,2**
1999	**7,7**	**90,1**
2000	**6,0**	**91,9**
2001	**6,3**	**92,0**
2002	**4,9**	**93,5**
2003	**4,5**	**93,9**
2004	**4,0**	**94,3**
2005	**4,5**	**93,7**
2006	**4,0**	**93,8**

[*DPT, TÜİK, Ana sektörlere göre ihracat]

Son dönemde ki hükümetler plansız bir şekilde sanayileşme yolunda büyük adımlar atmaktadır. Fakat sanayileşme yolunda adımlar atıldıkça *Türk çiftçisinin aleni bir şekilde tarımdan tasfiye edilmekte olduğunu çok rahat bir şekilde söyleyebiliriz.*

Şöyle ki, 2001 yılında tarımın toplam ihracat içindeki oranı % 6,3 iken hemen bir yıl sonra 2002 de %4,9 a düşmüştür. Ve bu oran giderek düşmektedir. Bunun yanı sıra Sanayinin toplam ihracattaki payı ise önceki dönemlere nazaran artış göstermektedir.

Bu oranlara göre tam sanayileşemeyen ama aynı zamanda tarımda çalışanları tasfiye ederek sanayileşmeye çalışan bir Türkiye tablosu ortaya çıkmaktadır.

Şöyle bir durum da ortaya çıkmakta ki sanayileşen ya da sanayileşmeye çalışan ülkemiz bu yolla sanayi ihracatı yaparak ülkemize bir takım döviz girdisi sağlamaktadır. Ancak bu gelir çiftçiye pay edilmedikçe bu durum Türk çiftçisi tarafından kabullenilmemektedir.

Son dönemlerde tarım sektörünün GSMH' ya katkısı % 11,67 den, 2006 yılı sonunda % 9,22 'ye gerilemiştir. Dönemin Bakanının ***" Gözünüzü toprak doyursun! "*** ve Başbakanın köylü ve çiftçilere yönelik olarak ***" Millet hep size mi çalışacak? "*** sözleriyle,

tarımda tasfiye dönemi ikrar edilmiştir. Tarım sektöründe yaşanan küçülme, çiftçinin üretimi bırakmasına sebep olmuş, çiftçi toprağa küstürülmüştür.

Son dönemlerde tasfiye süreci yaşayan çiftçiler tam bir yol ayrımına gelmişlerdir. Toprağa küstürülen tarım emekçileri arazilerini terk ederek sanayinin yolunu tutmuşlarıdır.

Son dönem hükümetinin tarım sektörüne verdiği destek azalmış, IMF ile yapılan anlaşmayla, en önemli destekleme aracı haline getirilen Doğrudan Gelir Desteği'ni bile üreticiye zamanında ve yeterli miktarlarda ödememiştir.

2004 yılına ait DGD ödemeleri ancak 2006 yılının Ocak ayında tamamlanmıştır. 2004 yılı için dekara 16 YTL olarak verilen DGD, 2005 ve 2006 yıllarında 10 YTL / Dekar olarak ödenmiştir.

DGD ' de yapılan yanlış düzenleme ve uygulamalarla bağ, bahçe ve sebze alanları DGD ödemeleri dışında bırakılmıştır. Toprağı ekip işleyen gerçek çiftçilere DGD verilmezken, toprakla ilişiğini kesmiş, şehirlerde yaşayan ancak ellerinde sadece tapu bulunanlar DGD ödemeleriyle ödüllendirilmiştir.

Arz açığı olan yağlık tohumlara verilen primler, pamuk, ayçiçeği, soya ve kolzada yeterli olmamıştır. Üstelik ekimden önce açıklanması gereken prim ödemeleri ekimden ve hatta hasattan sonra açıklanmış, üreticiler arz açığı olan bu ürünlerin üretimi için yönlendirilmemiştir. Özellikle pamuk üreticilerimiz büyük oranlarda desteklenen ABD ve AB ülkeleriyle rekabet edemez duruma düşürülmüş, Hükümet kendi üreticilerine adeta artık ***"pamuk ekme"*** demiştir.

Son dönem de çok önemli bir ihraç ürünü olan ve arz fazlasının dışarıya satılmasında önemli zaruret bulunan narenciye için, ihracat teşvik primlerini, yetersiz miktarlarda vermiş, geç açıklamış ve ihracatçının kamu kesimine olan borçlarına mahsup etmiştir. Bu hatalar sonucu 2005– 2006 sezonunda yaklaşık 200.000 ton narenciye dalında çürümüştür.[10]

[10]DP Tarım Komisyonu, **DEMOKRAT PARTİ'NİN TÜRK TARIMINA BAKIŞI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ,** Haziran 2007,Ankara

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YERİNDE İNCELEME

3.1 Kızıksa Kasabası ve Tarım

Kızıksa Belediyesi Manyas ilçesi Balıkesir iline bağlı 1.285 nüfuslu bir yerleşim yeridir. Kızıksa Belediyesi geçim kaynakları bakımından tarım ve hayvancılık ağırlıktadır. Nüfusun % 80 tarım ile geçimini sağlamaktadır.

Kızıksa kuzeyde Manyas Gölü batıda Manyas Çayı doğuda Mürvetler deresi Güneyde ise Haydar ve Eski Çatal Köyleri sınırlamaktadır. Kızıksa Belediyesi 25.000 dönümlük araziye sahiptir. Arazinin 181 hektar bir bölümü Askeriye ye Atış Sahası için verilmiştir. 210 hektar bir arazide Kızıksa halkı yaşamını sürdürmektedir. Bunun dışındaki 23.870 dönümlük arazi 1.sınıf ekilebilir tarım arazisidir. Ekilebilir arazilerin çoğunluğu Bölgenin Kuzey Doğusunda toplanmıştır.

Kızıksa'nın arazisi Mera Payları, Hardallık, Yeni Karaotluk, Nişancılar, Beşevlek, Eski Bostanlık, Değirmen Arkası, Cevizlik, Kulisler, Kara Topraklar, Bulamırlar ve Göl Boyu olmak üzere 12 bölümde 4.400 parsel halindedir.

Kızıksa Kasabası arazi bakımından birinci sınıf araziye sahiptir. Türkiye'nin önde gelen firmaları kaliteli ürünleri Kızıksa dan temin etmektedir.Büyük sermaye sahipleri bu bölgede ürün yetiştirmek için yoğun çaba sarf etmektedir.Kızıksa da yapılan araştırmalarda ve incelemeler de buna açıkça rastlanmaktadır.Arazi koşullarının mükemmelliği ve sulama sisteminin rahatlığı açısından Kızıksa ülkemizde dikkat çeken yerleşim yerlerindendir.

Ancak tarımda ağalaşma ve arazi toplama ne yazık ki Kızıksa'da da baş göstermektedir.90 yıllardan itibaren büyük sermaye sahiplerinin uğrak yeri olmaya başlamıştır.

Son dönemlerde de uygulanan tarım politikaları ortamı tarımda ağalaşmaya zemin hazırlar hale gelmiştir. Bunun sonucunda sermaye sahiplerine yenik düşen gariban köylü çıkış yolunu ancak arazilerini sermaye sahiplerine satmakta bulmuştur.

Bu da ne yazık ki köylü kesimin tarımdan tasfiye sürecini başlatmıştır.

Türkiye' dek i ve Kızıksa'daki tarımı daha iyi anlamak için kendisi de çiftçi olan Kızıksa Belediyesi Başkan Yardımcısı Sn. Ahmet DEDEOĞLU ile bir söyleşi yapılmıştır.

Öncelikle sizi tanıyalım

1963 yılında dünyaya geldim. Geçimimi çiftçilikle yapan bir ailenin üç çocuğundan biriyim.

Eğitim durumunuz nedir?

1980 yılında Liseyi bitirdim. Lise mezunuyum.

Geçiminizi ne ile sağlıyorsunuz ve ne zamandan beri?

Tarımla uğraşıyoruz. Çocukluğumuzdan beri tarımın içerisindeyim. Liseyi bitirdikten sonra bu güne kadar hep tarımla uğraştım.

Tarım aile mesleğiniz mi yani ailenizden kalan topraklarla mı çiftçilik yapıyorsunuz?

Bir kısmı ailemden kalan topraklar bir kısım araziyi kendim aldım. Çiftçilik benim aile mesleğim.

Peki, Kızıksa'da ne kadar araziye sahipsiniz?

Benim kullandığım arazi 200 dönüm civarında bir kısmı benim bir kısmı icar yani kira şeklinde kullanıyorum.

Kızıksa arazisi hakkında ne düşünüyorsunuz. Türkiye çapına baktığımız da verimlilik bakımından ilk üçe ya da ilk beşe girebilir mi?

Kızıksa'nın arazisi düz bir ova toprak yapısında çeşitlilik gösteriyor. Bazı mevkiler kara toprak, kumlu ve humuslu toprak. Toprak çeşitlerinin tüm çeşitlerini içinde barındırmaktadır.

Peki, Kızıksa da ki tarım çalışanı topraktan memnun mu? Toprağın yeterli verim verdiğine inanıyor mu?

Topraklarımız yüksek verim elde edilen bir toprak. Ektiğimiz her şey de en yüksek verimleri hatta dünya ortalamaları üzerinde ki verimleri elde ediyoruz.

Ama devletin yanlış bir fiyat politikası, pazarlama sorunları ya da depolama sorunları yüzünden zaman zaman zarar ettiğimiz de oluyor.

Mevsim şartları nasıldır. Mevsim tarımı olumlu mu yoksa olumsuz mu etkiliyor?

Bölgesel olarak biz Akdeniz iklimi bir yerdeyiz. Yaz yağışları çok olmuyor ama kış yağışları normal geçiyor. Çok yağışlı geçtiği yıllar arazi de su birikmesi oluyor bu da ekim zamanının erteliyor. Bazı yıllar verim kaybına neden oluyor ama genelde iyi ve kullanışlıdır.

Köydeki tarım nüfusu nedir?

Şu anda %80 tarımla uğraşıyor %20 ise ticaret ile uğraşıyorlar. Köyümüzde bir tane fabrika var orada işçi olarak çalışanlar da var.

Tarıma bakış açınız nedir. Gelişmesi gereken yönleri var mıdır? Türkiye ve Kızıksa açısından değerlendirir misiniz?

Tarımın geliştirilmesi gerekiyor. Tarım da bugün çalışan büyük bir kısmı eğitim durumu çok düşük ve bu yüzden yeni teknolojileri takip etmekte zorlanıyor. Devlet olarak tarım yapılmadığı kış mevsimin de tarımla uğraşan kesimin bilinçlendirilmesi gerekiyor.

Yeni tohum çeşitlerini yeni teknikleri anlatılması gerekiyor. Teknolojiden tarım kesiminide faydalanması gerekiyor. Dünya ile yarış yapabilmemiz için bizim bu bilgilere sahip olmamız gerekiyor.

Peki, bunlar sadece devlet tarafından yapılması mı gerekiyor yoksa tarım çalışanlarının da kendini geliştirmesi bu yönde çaba harcaması gerekiyor mu?

Kızıksa 1980 yıllardan beri eski geleneksel babadan öğrenilen şeklini değiştirdi ve yeni yeni dünyada olanları gözetlemeye başladı. Traktör olsun arazide kullanacağı ekipmanlar olsun, ilaç kullanımları olsun hepsini öğrenir duruma geldi.

Verim olarak en yüksek verimleri yakalamaya başladık. Yani bugün Türkiye ortalaması 230 kg buğday iken biz 500 kg aldığımızda üzülüyoruz. Bizim hedefimiz 700-800 kg.

Bunlarda dünya standardının üzerindedir. Ve bizler hala arayız içerisindeyiz. Zaten bugünkü şartlarda gündemi takip edemezsek çok geriye düşüyoruz. Ve bir daha toparlanamıyoruz.

Tarımda 1 yıl zarar ettin mi 3 yıl kaybedersin. Geleneksel yöntemleri değiştirmeye çalışıyoruz değiştirmezsek yok olamaya mahkûmuz.

Peki, Kızıksa daki tarımın son 10 yılını bir değerlendirir misiniz?

Eskiden geniş bir arazide pancar ekimi vardı, hükümetlerin aldığı karala kotalar konuldu ve çok düşük bir taban fiyatı verildi ve pancar ekimi giderek düştü. Bu sebepten dolayı ürün çeşitliliğimiz azaldı

Bunun yanı sıra bizim bölgemiz sebzeciliğe çok uygun bir bölge. Salça fabrikalarının kapasiteleri düşürülünce domatesi satamaz olduk ve domatesi yavaş yavaş terk ediliyoruz.Genelde çeltik ağırlık lı bir üretim sistemi oluştu ve devam ediyor.

Devlet fiyat politikalarında ya da desteklemelerde çiftçiye danışmadan, maliyet hesaplarını yapmadan, günlük rastgele kararlar alarak çiftçi için kötü bir ortam hazırladı.

Desteklemeleri zamanında alamıyoruz ve desteklemeler geciktikçe bizlerde üretime geçemiyoruz. Bundan dolayı da zamanında olmayan ekimler yüzünden harmanda tam verim alamıyoruz.

İktidarlardan desteklemeleri yaparken daha düzgün ve planlı bir şekilde planlamalarını bekliyoruz. Planlı olmadığı zamanlar nakit sıkıntılarımız başlıyor ve işlerimizi zamanında yapma şansımızı da yitiriyoruz.

Türk ve Kızıksa da gelir gider açısından değerlendirir misiniz? Çiftçimiz şu iktidarda çok kazandık şu iktidarda hiç kazanamadık diyebiliyor mu?

Tabii iktidarlar tarım nüfusunun kazancını çok etkiliyor. 98 li yıllarda Refah-Yol hükümeti zamanında insanların kazançları bir hayli arttı. İhracat ta tarım ürün artması sonucu kazancımız da bir artış oldu ve bu da çiftçiye yansıdı.

Gübre olsun mazot ilaç olsun KDV ve ÖTV düşürülmesi bunlar çiftçiye pozitif yansıdı.

Geriye de dönüp kıyaslarsak geçmişe göre domateste ve çeltikte verimliliğimiz arttı ancak. Geçmişe göre de girdiler çok arttık. Eskiden 1 kg buğday satarak 2 kg gübre alabilirken şimdi 2 kg buğday satıp 1 kg gübre almaya başladık.

Yani küçük çiftçiler için durum kötüleşiyor fakat büyük arazileri olanlar için durumda bir değişiklik olmuyor sonucunu çıkartabilir miyiz?

Büyük araziler için kolaylık oluyor neden oluyor mekanizasyon yönünden ilaçlı mücadele yönünden. Tarım arazisi küçük olanlar için de durum zorlaşıyor, doğrudur. Ve göçler de bu yüzden başlamaktadır.

Ürünlerden kazançlar ile maliyetler arasındaki denge ne durumda giderek açılıyor mu?

Giderek açılıyor. Diyelim ki eskiden 10 ton domates kaldırdığımızda 5 tonunu masrafa gidiyordu. Şimdi ise 18 ton alınan bir tarlada masraf 13 tona kadar yükselmiştir. Kar oranı düştü ve risk çok fazlalaştı. Bunun nedeni ise zaman zaman hava şartları, zaman zaman fiyat politikaları çiftçinin çok çabuk sonunu getirir hale geldi.

Peki, kasaba dan göçler sürüyor mu hala?

Göçler sürüyor hem de hızlanarak sürüyor. Bunun sebebi ise fiyatların artmamasıdır. Çiftçinin en az karnını doyurabilmesi için 100 dönümlük bir araziye sahip olması gerekmektedir. Bu da genelde nüfusun birçoğunda yoktur. Ve böylelikle göç kaçınılmaz oluyor. Ve bunun yanı sıra bu durumu gören gençler tarımla uğraşmak istemiyor ve göç ediyorlar.

Ama insanlar tarımdan para kazanıyor olsa emin olun başka işlerde hiç uğraşmazlar.

Peki, Kızıksa da ki araziler tek elde toplanıyor mu? Bu topraklarda da ağalaşma söz konusu mu?

*Şimdi bunların bazıları şirket olmuşlar tanımladığımız insanlar. Arazilerinin satmak isteyen insanlardan aracılar sayesinde arazileri topluyorlar. "**Mutlular**" diye tanıdığımız bir şirket var bunlar kendilerine alıyorlar. Gönen de "**Özer Gıda**" var onlarda kendilerine alıyorlar. Ama bunların hiçbiri Kızıksalı değil. Dışarıdan gelen dışarıdan parasal olarak desteklenen insanlar. Birde bu insanların arazileri toplayıp da ne yapmak istediklerini bilemiyoruz. Ama sürekli arazi almaya devam ediyorlar.*

Arazilerin bazı kısmı kayıt altına alınıp satışlar gerçekleşmiş.Bunların dışında kayıt altına alınmadan satışlar da olmuş.Bu ürkütücü bir tablo değimli?Şuan 4000 dönüm arazi satışı görülmekte ama halkla yapılan birebir görüşmelerde satılan arazinin daha fazla olduğu söyleniyor..

Tabi belde için korkutucu bir durum. Miras kanunun bizden taraf olmaması ve tarımla hiç alakası olmayan mirasçıların bir şekilde arazilerini onlara satmasıyla başladı bu bütün olaylar. Bunlar babadan oğla geçen araziler miras yöntemiyle parçalanmış arazilerdir. Devlet bunlara bir kolaylık sağlayabilse insanların kredi imkânları olsa bu araziler tek elde toplanmaz. Bu imkânlar olmadığı için satışlar oluyor. Ve o anda parası olan kişiler bu arazileri alabiliyorlar. Ve böylelikle araziler aile dışına ve yabancı kişilere satılmış oluyor. Ve bu gibi şirketlerde bu arazileri topluyorlar.

Ortada bir sorun var, Peki bu sorun siyasi irade den mi kaynaklanıyor yoksa keyfi bir davranış mı ?

Bunda siyasi iradenin etkisi çok yüksek. Son 15 senede gelen iktidarların hepsi tarım nüfusunu düşürmekle meşgul. Bunun için ellerinden gelen bütün imkânı kullanıyorlar. Gerek girdilerdeki vergi oranlarını yükselterek olsun gerek ürünlerin gerçek değerini vermemeleri olsun tarım nüfusunun düşmesine sebep oluyor. Devletin bu tür konulara duyarlı olması lazım.

Belediye olarak bir çözüm düşünüyor musunuz?

Belediye olarak ta vatandaş olarak ta biz bunla mücadele etmeye uğraşıyoruz. Biz bu parçalanmış arazilerin toplulaştırılması için müracaat ettik. Arazilerin toplulaştırılması ve sulama sistemlerinin kurulması. Bunların bütün planları çizildi. Ama bunlar bir türlü yapılamadı. Bu da gün geciktikçe çiftçinin maliyetini arttırıyor.

Toplulaştırma girişiminde bulunduk insanlar toplulaştırma olsun diye gerekli imzaları verdi daha önceden de bakanlar kuruluna kadar gitti ve o zamanın hükümeti bu kararı onaylamadı ve gerisin geriye geldi. Ve yine müracaatımız oldu bekliyoruz, yani devlet bu işte bize yardımcı olacak mı diye.

Çiftçilerin tarım kredilerine bakış açısı nedir?

Tarım kredileri var bunu kullanan birçok çiftçide var. Ve çiftçinin belli bir geliri olmaması ve mesela hava muhalefeti olduğunda çiftçinin bu durumda krediyi ödeyememesi sonucu bankalar elindeki traktörü, evi ne varsa alıyor. ***"Bizim için artık bu kredileri kullanmak son nokta."***

Tarım Bakanlığını nasıl buluyorsunuz, Memnun musunuz çalışmalarından?

Bakanlıktan hiç verim alamıyoruz. Mesela her köye bir ziraatçı diye bir projeleri oldu ancak bu pek dengeli olmadı. Mesela sebze ekilen yerlere süs bitkisi uzmanları gönderdiler. Devlet bu ziraatçıları dağıtırken çok dikkatli olması gerekmektedir.

İlçe tarımların dahi iyi çalışması lazım, buna ziraatçılar dâhil olmak üzere. Proje güzel fakat tutarlı değil.

Siyasiler sizlerden oy isterken tarım konusunda sizleri tatmin ediyorlar mı?

Bizi ikna etmediler. Çok alternatifi olmadığı için insanlar mesela AKP ye oy verdiler. Türkiye'nin koalisyonla idaresinin zor olmuş olması sebebiyle insanlar AKP ye oy verdiler. AKP insanlara tarım konusunda çok da vaade vermedi. O oyları kullanırken insanların çok da bir beklentisi yoktu. Bugünde yok. "***AKP ye göre tarım nüfusu kendi haline bırakılmış bir gurup insan."***

Peki, bu bir gurup insan bunu bir dahaki seçimlerde bu durumu göz önünde bulunduracak mı? Tarımda kazanamadığını sandıkta cevabını verecek mi?

Büyük ölçüde sandıkta cevabının verir. AKP'nin kaybettiği olaylara bakarsanız genelde sahil kesimler yani tarımla uğraşan insanlar. Tarım la uğraşanlar tarımı da destekleyecek ekonomin içine sokacak hükümetler istiyor. Bizi de temelli kendi başımıza bırakmasın istiyoruz. Tarımla uğraşan nüfusa önem versin istiyoruz.

Bundan sonraki iktidardan neler beklersiniz? Nasıl bir durum da yaşamak sizi memnun eder?

Türkiye genelinde insanların zihnin de tarımda uğraşanlar perişan insan olarak yer edinmiş. Bunun değiştirilmesini isterim.

Tarımda uğraşanlarında daha refah olması ve eğitim alması ve bunların devlet tarafından yapılması isteriz. Dünyadaki gelişmeleri devletin bizlere de yansıtmasını isteriz.

Ahmet Bey bana zaman ayırdığınız için çok teşekkür ederim.

Ben teşekkür eder, İyi çalışmalar dilerim.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SONUÇ VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Sonuç olarak ülkemizde son dönemlerde tarımdan tasfiye sürecinin yaşandığını hep birlikte gördük. Bu süreç Türk çiftçisi için yol ayrımına geldiğini göstermektedir. Bu günden sonra ülkemizde ki büyük araziler sermaye sahipleri için üretime devam edecektir. Türk köylüsü Türk çiftçisi eski günlere özlem içerisinde hayatını idame ettirecektir.

Ülkemiz artık kendi kendini besleyebilen bir ülke değildir ve tarım kesimi kendi haline terk edilmiştir.

Mustafa Kemal Atatürk ***"Köylü milletin efendisidir"*** demiş olmasına rağmen Türkiye de "***köylü olmak"*** küçültücü bir tabir olarak kullanılmaktadır.

Türkiye'de köylü nüfusu azaltma yönünde yapılan telkinler neticesinde köyden şehre akın olmuş, vasıfsız köylü nüfus kendi köyünde ekip biçtiği ile beslenip karnını doyurabilir iken, Büyük şehirde üretici olmaktan çıkmış ve açlık/yoksulluk sınırında yaşamaya başlamıştır. Köyünde mutlu ve karnı tok bir yaşam süren insanlar şehirde yoksul, mutsuz, işsiz ve aç yığınlara dâhil olmuştur.

Hızlı gecekondulaşma sonucunda şehirlerde bir varoş toplumu oluşmuş ve bunun sosyal-ekonomik-kültürel ve siyasî birçok olumsuz etkileri olmuştur.[11]

Peki, bu durum karşısında neler yapılabilir. Türk çiftçisi için durumlar iyileştirilebilir mi? Biraz da bunu inceleyelim.

- **Türk tarımının en önemli sorunlarından biri örgütlenme sorunudur. Örgütlülük üretici açısından "güç kazanmak" demektir. Üretici örgütleri etkin olduğunda ve mevcut örgütlerin önündeki engeller kaldırıldığında birçok sorun kendiliğinden çözülecektir. Üreten köylünün örgütlü olmadığı, tarım işletme ve kooperatiflerinin devlet tarafından desteklenmediği bir yapı içerisinde başarılı olmaları mümkün değildir. Bu sebepten çözüm önerilerinin en başında Türk Çiftçisinin örgütlenmesi ve siyasi güç elde etmesi gerekmektedir.**

[11] **TÜRKİYE'DE VE DÜNYADA TARIM VE HAYVANCILIK, Not: Metin Aydoğa'nın eserlerinden yararlanılarak.**

- **Siyasi iradeler durumun farkına varıp Türk Çiftçisi için uygulanabilir ciddi yasalar çıkartıp çiftçinin mağduriyetini gidermesi gerekmektedir.**

- **Tarım Bakanlığı üretimin olmadığı dönemlerde kış aylarında Türk Çiftçisini bilgilendirecek ve eğitecek programlar hazırlamalı, Çiftçiyi kendi kaderine terk etmemelidir.**

- **İhracat ve İthalat politikaları gözden geçirilmeli bazı antlaşmalardan dolayı kota konan ürünlerin kotaları kaldırılmalıdır.**

- **Bakanlık bünyesinde, kırsal kalkınma ile ilgili birimler oluşturarak, yeteri kadar uzman istihdam edilmelidir. Kırsal kalkınma projeleriyle, kırsal nüfusla kentli nüfus arasındaki gelir ve standart farklılıklarının giderilmesi gerekmektedir.**

- **Tarıma dayalı Organize Sanayi Bölgeleri kurulmalı ve Çiftçilerin topraklarını terk etmesinin önüne geçilmelidir.**

- **Çiftçilerimize, modern üretim teknikleri ve uygun girdi kullanımına yönlendirilmelidir.**

- **Arazi mülkiyet yapısındaki yoğun müştereklik ve parçalılık durumu, mülkiyet veri tabanı sayesinde tespit edilerek, öncelik sulanan ve sulanabilecek olan alanlara verilmek üzere bu sahalarda arazi toplulaştırma çalışmaları yapılmalıdır.**

- **Sulanamayan alanları da arazi toplulaştırması ile sulanabilir duruma getirilmelidir.**

- **Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ve bu Kanuna dayalı olarak çıkarılan Yönetmeliklerle tarım ve tarım dışı arazilerin erozyonla yok olmasını önlenmeli en etkili tedbirler ve mekanizmalar ile yasal çerçeveye oturtulmalıdır.**

- **Yöreye en uygun olan ürünün yetiştirilmesi için çalışmalar yapılmalı ve bu primlerle desteklenmelidir.**

- **Teşvik politikalarıyla ve İthalat-İhracat rejimiyle tarımsal üretim plana oturtulmalı ve bir an önce uygulamaya geçmelidir.**

- **2013 yılından itibaren DTÖ kararları çerçevesinde ihracat desteklerinin kaldırılacak olmasıyla meydana gelecek sert rekabet ortamına üreticilerimizin hazırlanması için gerekli çalışmaların yapılması gerekmektedir.**

- **Maliyetlerle ürün fiyatları arasında üretici aleyhine bozulan dengeleri mutlaka yeniden düzenlenmelidir. Çiftçileri, girdilerini uygun şartlarla temin edebilen ve sattığı üründen tekrar kazanmaya başlayan bir kesim haline getirmelidir.**

KAYNAKÇA

1)TUİK, **Tarım İstatistikleri**, Ankara, Haziran 2008

2)T.C. Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı, **Osmanlıdan Günümüze Tarım ve Tarıma Hizmet Veren Kurumların Teşkilatlanma Süreçleri,** Ankara, Mayıs 2004

3)Prof. Dr. Fatih YAVUZ, **Türkiye'de Tarım**, Ankara, Aralık 2005

4)DP Tarım Komisyonu, **DP'nin Türk Tarımına Bakışı Sorunlar ve Çözüm Önerileri**, Ankara, Haziran 2007

5)İbrahim Sertkaya, **Adnan Menderes**,2007,İstanbul

6)**TÜRKİYE'DE VE DÜNYADA TARIM VE HAYVANCILIK, Not: Metin Aydoğa'nın eserlerinden yararlanılarak.**

7)Ufuk Söylemez, **Krizde Türk Tarımı**,2008

8)DP Tarım Komisyonu, **DP'NİN TÜRK TARIMINA BAKIŞI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ,** Haziran 2007,Ankara